

SFIR
Svenska Föreningen för Immaterialrätt

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
ju.l3@regeringskansliet.se

REMISS AV EU-KOMMISSIONENS PATENTPAKET
JU2023/01196

1. Allmänt

Svenska Föreningen för Immaterialrätt (SFIR) har getts tillfälle att svara på remiss avseende EU-kommissionens så kallade patentpaket, som omfattar följande nyckelområden: standardsessentiella patent, SEP (COM 2023 232 final), tvångslicenser (COM 2023 224 final) och tilläggskydd (COM 2023 221 final, COM 2023 222 final, COM 2023 223 final och COM 2023 231 final).

SFIR ska enligt sina stadgar bidra till en ändamålsenlig och enhetlig utveckling av lagstiftning och rättstillämpning på immaterialrättsområdet, såväl i Sverige och de övriga nordiska länderna som på det europeiska och internationella planet. SFIR ska också främja intresset för och kunskapen om immateriellt rättsskydd. Med hänsyn till ändamålet med föreningen och dess verksamhet önskar SFIR kommentera de remitterade förslagen.

Sammanfattningsvis välkomnar föreningen den fortsatt samordnade utvecklingen av patentområdet. SFIR avvisar förslaget om standardsessentiella patent i nuvarande utformning men tillstyrker förslagen om tvångslicens och tilläggskydd för medicinprodukter och växtskyddsmedel.

2. Föreningens synpunkter

2.a *Standardsessentiella patent (SEP)*

Tillgång till SEP är nödvändigt för att kunna nyttja teknik som är standardiserad av en standardiseringsorganisation. Sådana standarder har varit särskilt vanliga inom området för kommunikationsteknologi; ett område som bedöms omfatta allt fler industrisegment, marknadsaktörer och produkt erbjudanden inom ramen för nuvarande och framtida standarder. För att kunna erbjuda standardkompatibla produkter måste marknadsaktörerna få tillgång till SEP, som ska licensieras på FRAND-villkor.

Under senare år har EU återkommande påpekat de problem som följer av oklarhet rörande vilka patent som utgör SEP och av bristande transparens kring vad som utgör villkor enligt FRAND-principer. Nuvarande system bedöms svårtillgängliga såväl för

små och medelstora företag som för alla aktörer med produkt erbjudanden som nyttjar kommunikationsteknologier och som inte själva bidragit till utvecklingen av dessa kommunikationsteknologier. Det aktuella förslaget syftar till att öka tydlighet och transparens bland annat genom att via en utökning av EUIPO:s verksamhetsområde erbjuda ett tvingande registreringsförfarande för SEP-patent, samt ett ”medlingsystem” för fastställande av FRAND-villkor.

SFIR ställer sig i huvudsak positiv till att EU verkar för att underlätta för företag att nyttja standardiserade tekniker. En mer enhetlig tillgång till SEP-information samt transparens avseende FRAND-villkor ses som fördelar med förslaget. Men regleringen är i övrigt långtgående och förefaller att underskatta komplexiteten av den patenträttsliga och konkurrensrättsliga kompetens som är en förutsättning för SEP-systemet. Det kan därför inte vara rimligt som förslaget sammanfattats att: ”there would be one SEP register, one essentiality check per patent family, one common methodology for such checks, and a streamlined and transparent conciliation process for FRAND determinations”. Föreningen efterlyser en konsekvensanalys.

Som exempelvis är väl känt kan olika patent inom samma patentfamilj ha olika skyddsomfång. Det förefaller vidare oklart i vilken mån införandet av ett tidigare oprövat medlingsförfarande kan ersätta tvistlösning vid domstol eller om det i stället riskerar att driva tvister rörande SEP-patent till jurisdiktioner utanför EU.

Sammanfattningsvis bör en försiktighetsprincip tillämpas på den typen av mångfacetterade frågor och problem som förslaget avser reglera, där frivillighet och incitament vävs in i ett nytt slutligt förslag. SEP rör alltför viktiga och ingripande frågor för att hastas igenom.

2.b Tvångslicenser

De föreslagna reglerna om tvångslicens har inte diskuterats särskilt mycket tidigare, utom i samband med covid-19, då EU:s medlemsstater enades om att hålla en restriktiv attityd till tvångslicensiering. Frågan i förhållande till tredje land har bland annat aktualiserats av att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 816/2006 av den 17 maj 2006 om tvångslicensiering av patent för tillverkning av läkemedelsprodukter för export till länder med folkhälsoproblem och har sedan länge varit i behov av revision.

De nu föreslagna reglerna syftar till en (central) krishantering, då inte frivilliga överenskommelser anses förslå att komplettera EU:s behov av tillgång till patenterade

produkter. Tvångslicenser förväntas fortsatt vara ovanliga och en restriktiv attityd till tvångslicensiering alljämt rådande.

SFIR ställer sig positiv till en centraliserad process för tvångslicenser vid krissituationer.

2.c Tilläggskydd

SFIR välkomnar försöken till harmonisering av tilläggskydd på EU-nivå, som ska uppmuntra innovationer till nytta för utveckling och nya arbetstillfällen inom de berörda sektorerna (läkemedel och växtskyddsmedel). Till skillnad från de nuvarande nationella tilläggskydden i designerade medlemsstater, står ett sådant enhetligt tilläggskydd i samklang med det enhetliga patentsystemet.

SFIR stödjer förslaget om en enhetlig hantering och ett enhetligt tilläggskydd för patent som beviljats av EPO. SFIR förordar att tilläggskydd för sådana patent företrädesvis enbart bör meddelas genom en enhetlig hantering.

3 Avslutning

Föreningen anser det vara väsentligt att förslagen bland annat syftar till att stärka små och medelstora företags ställning i patentsystemet, som lätt kan framstå som ojämnt. Bortsett från att merparten svenska företag är av detta slag, är det givetvis också ett europeiskt intresse att värna om den del av industrin som sannolikt har den största tillväxtpotentialen.

Som framkommit ställer sig SFIR huvudsakligen positiv till de intressen och principer som ligger bakom de föreslagna förändringarna till tvångslicenser och patentförlängning. Däremot förordar föreningen ännu en grundlig genomlysning av de konsekvenser som kan följa av den föreslagna förordningen om SEP-patent, inklusive garantier för tillgång till kvalificerad patenträttslig och konkurrensrättslig kompetens. Vid fortsatt arbete med SEP-förordningen bör även riskerna med en institutionell fragmentering av det europeiska patentsystemet beaktas.

Det här svaret har utformats för SFIR inom Patentgruppen, och kommunicerats med föreningens styrelse.

Stockholm den 22 juni 2023

Marianne Levin,
professor dr, dr
ordf. SFIR